

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: I. A.
st. přísl. X
t. č. pobytém X
doručovací adresa: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2022, č. j. OAM-855/ZA-ZA11-D07-2021,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je nepřijatelná dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), řízení o žádosti zastavil dle § 25 písm. i) zákona o azylu a určil, že příslušným státem k projednání žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) je Litevská republika. Jádrem sporu je otázka, zda žalovaný v souvislosti s postupem podle nařízení Dublin III řádně posoudil (ne)existenci systémových nedostatků ve Španělsku, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce k žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že dne 12. 8. 2021 přicestoval do Litevské republiky na vízum Litevské republiky, platné do srpna 2022. Zde pobýval dva měsíce a osm dní, pracoval zde chvíli na stavbě, poté přicestoval autobusem dne 19. 10. 2021 do České republiky. Po jedné noci strávené na autobusovém nádraží Černý most v Praze požádal o mezinárodní ochranu. Jinde o mezinárodní ochranu nežádal, před přicestováním do Litvy v EU nepobýval. Nepotýká se s žádným zdravotním omezením, neužívá pravidelně léky, je svobodný a bezdětný, v Evropě nemá žádné příbuzné. Důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu je nenastoupení vojenské služby, v zemi původu jej z tohoto důvodu hledají.
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí s odkazem na příslušná ustanovení nařízení Dublin III, prohlášení žadatele a vyjádření Litevské republiky, konstatoval, že žalobce byl dne 20. 10. 2021, kdy učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území České republiky, držitelem platného dlouhodobého víza vydaného Litevskou republikou dne 10. 8. 2021 do dne 9. 8. 2022. V případě žalobce tak bylo nutné aplikovat kritérium dané čl. 12 nařízení Dublin III, podle něhož je-li žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, nejedná-li se o vízum udělené jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování. Žalovaný požádal dne 3. 11. 2021 Litevskou republiku o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce a dne 24. 1. 2022 obdržel informaci, že Litevská republika svou příslušnost v případě žalobce uznala.
4. Žalovaný se zabýval tím, zda v případě Litvy existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. V tomto ohledu žalovaný vycházel zejména z dokumentu Informace OAMP Litva, Azylový systém: řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky ze dne 19. 2. 2021 (dále jen „Informace OAMP“), na jehož podkladě takové důvody neshledal.
5. Žalovaný rovněž poukázal na to, že na úrovni Evropské unie nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Litvě, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv EU. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Litevské republiky (jak to v minulosti zcela jednoznačně učinil v případě Řecka). Litva je rovněž považována za bezpečnou zemi

původu, ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a umožňuje činnost právníkům osobám, které na dodržování těchto práv dohlíží; o udělení mezinárodní ochrany zde ročně požádají desítky uprchlíků.

6. Žalovaný se následně zabýval důvody pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III. Uvedl, že v případě žalobce nejsou tyto důvody dány. Žalobce nemá na území České republiky žádné rodinné vazby, nepotýká se ani s žádným zdravotním omezením a neužívá pravidelně léky. V minulosti v České republice nepobýval, pobýval naopak v Litevské republice, kde pracoval. Je soběstačný a samostatný, v průběhu svého pobytu se nesetkal s žádným problémem a neuvedl žádné konkrétní důvody, pro které by nemohl zpět do Litvy odcestovat.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

7. Žalobce nejprve obecně namítl porušení § 3 (nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti), § 50 odst. 4 (žalovaný nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo), § 68 odst. 3 (nedostatečnost odůvodnění napadeného rozhodnutí) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a čl. 3 odst. 2 ve spojení s čl. 17 nařízení Dublin III (nebyla dostatečně uvážena aplikace těchto ustanovení).
8. Žalovaný podle žalobce nedostal povinnosti dostatečně se zabývat otázkou, zda podmínky přijetí v členském státě EU, který je v souladu s dublinským nařízením příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, nevykazují takové systémové nedostatky, že hrozí nelidské nebo ponižující zacházení s žadatelem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 24, usnesení téhož soudu ze dne 7. 5. 2015, č. j. 9 Azs 29/2015 – 19). Závěry žalovaného nemají oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, shromážděné informace jsou nedostatečné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 – 44). Posouzení žalovaného je pouze obecné a zcela formální, stejný způsob hodnocení využívá žalovaný v každém svém rozhodnutí, kterým se v souladu s dublinským nařízením určuje jiný členský stát jako příslušný k žádosti o mezinárodní ochranu.
9. Domněnka, dle které státy participující na dublinském systému dodržují základní práva žadatelů o mezinárodní ochranu, je vyvratitelná, dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je povinností předávajícího státu provést důkladné a individuální posouzení situace dotčené osoby. Neexistence rozhodnutí ESLP nebo Soudního dvora EU o nemožnosti navracení žadatelů o mezinárodní ochranu do Litvy automaticky neznamená, že lze rezignovat na posouzení aktuální situace v Litvě. Argument, že v Litvě žádají o mezinárodní ochranu desítky uprchlíků, neznamená, že s Litvou nejsou spojeny žádné obavy v souvislosti s azylovým systémem.
10. Žalobce rovněž požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.
11. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s žalobními námitkami nesouhlasí, napadené rozhodnutí považuje za právně i věcně správné, zopakoval podstatné důvody pro jeho vydání a v podrobnostech na něj odkázal. Dodal, že žalobce v žalobě nepřichází s žádnými tvrzeními o systémových nedostacích litevského azylového systému, ani v průběhu správního řízení taková tvrzení neprezentoval. Žalovaný odkázal též na judikaturu Nejvyššího správního soudu k principům fungování tzv. dublinského systému; v případech, kdy je zřejmé či pravděpodobné, že přebírající země trpí systémovými

nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, je třeba se touto otázkou podrobně zabývat. V případě většiny členských zemí, u nichž nelze říct, že by zřejmě či pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky, postačí obecná úvaha. Dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvratitelnou domněnkou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018 – 28). Domněnka o dodržování základních lidských práv v Litvě vyvrácena nebyla. Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě žalovaný rovněž nepodpořil.

IV. Posouzení věci soudem

12. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (žalobce ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým postupem, žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil).
13. Nejprve se krajský soud zabýval tím, zda napadené rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, jak žalobce obecně namítal, neboť k takové vadě je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud z jeho odůvodnění nelze seznat důvody, proč správní orgán určitým způsobem rozhodl. Takovou vadou napadené rozhodnutí netrpí, neboť z něj je zřejmé, že jej k závěru o nepřipustnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu a k závěru, že je na místě jeho předání do Litevské republiky, vedla skutečnost, že žalobce byl v době podání žádosti o mezinárodní ochranu držitelem platného víza, jež bylo vydáno Litevskou republikou, a žalovaný zároveň nezjistil důvody, pro které by k přemístění žalobce do této země dojít nemohlo či nemělo. Litevská republika na základě žádosti české strany svoji příslušnost uznala.
14. Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, existují-li závažné důvody se domnívat, že v tomto státu dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.
15. V tomto typu řízení je žalovaný vždy povinen zabývat se v odůvodnění svého rozhodnutí otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaný má přitom zásadně povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby mohl tuto otázku řádně posoudit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). V otázce azylového řízení nicméně mezi členskými státy stále platí domněnka vzájemné důvěry. Pro její vyvrácení musí žadatel uvést hodnověrná tvrzení o systémových nedostacích v azylovém řízení, jež by podepřel relevantními důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 – 41).
16. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný své povinnosti shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě dostal, pokud vyšel z Informace OAMP. Tato informace byla vypracována mj. v souladu se standardy Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, je opatřena množstvím odkazů na zdroje informací, z nichž ve svých zjištěních vychází (např. Global Detention Project, Eurostat, Evropská komise, EASO, MZV USA). Soud

tuto informaci považuje pro účely tohoto řízení za aktuální a dostačující k přijetí závěru, že žalovaný zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Zcela obecné negaci takového závěru ze strany žalobce přisvědčit nelze.

17. Žalobce v průběhu správního řízení ani v žalobě nepoukazoval na konkrétní aktuální systémové nedostatky v Litevské republice. Z Informace OAMP nedostatky takového charakteru patrně nejsou a ani soudu není z vlastní úřední činnosti známo, že by v případě Litvy k takovým nedostatkům v azylovém řízení aktuálně docházelo. Žalobce, přestože měl možnost se s podklady pro vydání rozhodnutí za přítomnosti tlumočníka seznámit, toho nevyužil, ke shromážděným podkladům se nevyjádřil, ani nenavrl jejich doplnění. Neučinil tak ani v žalobě. Lze tak konstatovat, že žalobce svá jen velmi obecná tvrzení o (aktuálních) systémových nedostacích v azylovém řízení v Litevské republice, jež by v jeho případě mohly představovat riziko nelidského či ponižujícího zacházení, nijak nekonkretizoval, ani je nepodepřel relevantními důkazy.
18. Námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu tedy krajský soud nepřisvědčil. Shora vytyčeným požadavkům judikatury žalovaný vyhověl, neboť v napadeném rozhodnutí srozumitelně uvedl, z jakých skutečností dovozuje, že se litevský azylový systém s nedostatky nepotýká. Informaci OAMP z roku 2021, která se zabývá litevským azylovým systémem, lze ve spojení s dalšími zjištěními žalovaného (srov. shrnutí v bodě 5 tohoto rozsudku), v tomto případě považovat za dostatečný podklad pro přijatý závěr, že žalobci nehrozí riziko špatného zacházení, které by vyplývalo z nedostatků azylového systému a přijímacích podmínek v tomto státě. Individuální situace žalobce byla zohledněna v intencích jím tvrzených skutečností a pro účely tohoto řízení dostatečně zjištěných informací o Litvě.
19. Jakkoli žalobce obecně poukazoval na nutnost aplikace čl. 17 nařízení Dublin III, konkrétní důvody pro tento postup v žalobě neuvedl. Podle čl. 17 tohoto nařízení se může každý členský stát (odchylně od čl. 3 odst. 1) rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když podle „dublinských“ kritérií příslušný není. K takovému posouzení by mělo dojít vždy, je-li to nutné k poskytnutí skutečné efektivní ochrany před individuálně identifikovanou újmou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24). Žalobce žádnou konkrétní újmu, před níž by bylo nutné jej využitím čl. 17 chránit, nepředestřel. Soud považuje odůvodnění žalovaného s ohledem na tvrzení žalobce a zjištěné skutkové okolnosti za dostačující; lze tak aprobovat závěr, že jím uváděné důvody ve správním řízení (v České republice se mu líbí víc než v Litvě) k použití diskrečního oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III nepostačují.

V. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí možností předání žalobce do Litevské republiky zabýval dostatečně a jeho úvahy mají oporu v podkladech správního spisu, které ze strany žalobce zpochybněny nebyly. Proto žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. O návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud samostatně nerozhodoval, neboť po učinění nezbytných procesních úkonů rozhodl ve věci samé; rozhodnutí o odkladném účinku by proto nemělo žádný smysl.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec

jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 30. března 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně